

Рускій Сіон. – 1876. – Ч. 19. – С. 601; Пам'ятки: Архів Української Церкви. – Т. 3. – Вип. 1: Документи до історії унії на Волині та Київщині кінця XVI – першої половини XVII ст. / Упор. М. В. Довбищенко. – Київ, 2001.

Література: Блажейовський Д. Ієрархія Київської церкви (861 – 1996). – Львів, 1996; Вихованець Т. Острозькі храми XVI – середини XVII ст. // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Історичні науки”. – Вип. 13: Матеріали міжнародної наукової конференції “Князь Василь-Костянтин Острозький в історії України та Європи” 15-17 жовтня 2008 року. – Острог, 2008. – С. 160-204; Заєць А. Урбанізаційний процес на Волині в XVI – першій половині XVII століття. – Львів, 2003; Ісаєвич Я. Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Львів, 1989; Каманин И. Состояние церквей г. Луцка и имении Луцкой епископии в 1607 году // Сборник статей и материалов по истории Юго-Западной России, издаваемый Киевской комиссией для разбора древних актов. – Вып. 2. – Киев, 1916. – С. 42-45; Колосок Б. В. Православні святині Луцька. – Київ, 2003; Кравченко В. М. Найдавніші інвентарі луцького замку і староства (кінець XVI – початок XVII ст.) // Архіви України. – 1986. – № 5. – С. 20-24; Леп'явко С. Козацькі війни XVI ст. в Україні. – Чернігів, 1996; Мицько І. Заснування єпископської кафедри в Острозі // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Історичні науки”. – Вип. 13: Матеріали міжнародної наукової конференції “Князь Василь-Костянтин Острозький в історії України та Європи” 15-17 жовтня 2008 року. – Острог, 2008. – С. 151-159; Його ж. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990; Немировський Е. Л. Иван Федоров и его эпоха: Энциклопедия. – Москва, 2007; Плохий С. Папство и Украина. Политика римской курии на украинских землях в XVI-XVII вв. – Киев, 1989; Ричков П. А., Луц В. Д. Архітектурно-мистецька спадщина князів Острозьких. – Київ, 2002; Тесленко І. Інкорпорація підострозьких володінь Луцької єпископії до Острозької волості в останній чверті XVI ст. // Релігія і церква в історії Волині. Збірник наукових праць / Під ред. В. Собчука. – Кременець, 2007. – С. 46-56; Його ж. Парафіальний поділ та церковне землеволодіння в Острозькій волості за часів Василя-Костянтина Острозького (1574-1608) // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Історичні науки”. – Вип. 13: Матеріали міжнародної наукової конференції “Князь Василь-Костянтин Острозь-

кий в історії України та Європи” 15-17 жовтня 2008 року. – Острог, 2008. – С. 205-211; Тимошенко Л. Берестейська унія 1596 р. – Дрогобич, 2004; Його ж. Діяльність єпископа Кирила Терлецького на уряді Луцько-Острозької кафедри // Studia z dziejów i tradycji metropolii kijowskiej XII – XIX wieku / Red. A. Gil / Studia i materiały do dziejów chrześcijaństwa wschodniego w Rzeczypospolitej. – Т. 5. – Lublin, 2009. – S. 193-211; Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3-х кн. – Кн. I: Середина XV – кінець XVI століття. – Київ, 1994; Флоря Б. Две грамоты князя Любарта (о Луцкой епископской кафедре в первой половине XIV ст.) // Древнейшие города Восточной Европы. 1998 г. – Москва, 2000. – С. 250-254; Kempa T. Recepja unii brzeskiej na obszarze Wielkiego Księstwa Litewskiego i ziem ruskich Korony do połowy XVII wieku // Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. – Lublin, 2005. – R. 3. – S. 166-169; Ejustdem. Konstanty Wasyl Ostrogski (ok. 1524/1525 – 1608) wojewoda kijowski i marszałek ziemi wołyńskiej. – Toruń, 1997; Kołbuk W. Kościoły wschodnie w Rzeczypospolitej około 1772 roku. – Lublin, 1998; Lewicki K. Książę Konstanty Ostrogski a Unja Brzeska 1596 r; Modzelewska B., Osadczy W. Łucka diecezja // Encyklopedia katolicka. – Т. 11. – Lublin, 2006. – S. 600-601.

Леонід Тимошенко

Любарський Святогеоргіївський монастир

Монастир виник, вочевидь, за підтримки *В.-К. Острозького*. В *Острозькому літописі* під 1604 р. записано: “начася монастир во граді Любартові святого великомученика Георгія благочастивим ігуменом Кирилом Константиновським, протом (керівником – *І. М.*) святих церквей і дозорцею повіту Волинського святих монастирей”. Як любарський ігумен Кирило Томашевич Костянтинівський згадується ще в 1613, 1618, 1628 та 1643 роках. Він засновує Тригорський монастир на Житомирщині. За *Острозьким літописом*: 1611 р. “начася монастир Тригорський в пустині Трояновській, недалеко от

Денешов над рікою Тетерв'ю, Преображенія Спасителя, отцем Кирилом, любарським ігуменом". Цьому ж ієромонахові був переданий і розташований у володіннях *Острозьких Полонський Святоуспенський монастир*. У 1628 р. Кирило Костянтинівський був протопопом монастирів більшої частини України (Київщини, Волині, Брацлавщини).

Джерела: Архив Юго-Западной России. – Ч. 1. – Т. 10. – С. 313, 527; Бевзо О. А. Львівський літопис і Острозький літописець. – Київ, 1971. – С. 130; Голубев С. Киевский митрополит Петр Могила и его сподвижники. – Киев, 1883. – Т. 1. – С. 313.

Література: Ісаєвич Я., Мицько І. Життя і видавнича діяльність Кирила-Гранквеліона Ставролицького // Бібліотекознавство та бібліографія. – Київ, 1982. – С. 53; Малевич А. Тригорський Преображенський монастирь Житомирского уезда Волынской губернии. – Почаев, 1898. – С. 93-94, 96.

Ігор Мицько

Люткович-Телиця Л. Павло-Домжив

(* ? – † між 12.08.1632 і 5.08.1635)

Друкар, культурний діяч. Очевидно, народився на Галичині в дрібношляхетській родині. Наприкінці XVI ст. чи на початку XVII ст. постригся в ченці Києво-Печерської лаври. У 1609 р. виступає активним діячем Віленського братства, соратником *Леонтія Карповича*. Разом з ним друкує "Тренос" *М. Смотрицького*. Щоб уникнути переслідувань за це видання, друкар змушений був утікати з Вільно. Переховувався в Дермані та Острозі. Тоді він міг встановити контакти з деякими острозькими культурними діячами. Простежуються впливи острозького *Часослова* 1612 р. на аналогічні видання Л. Після праці в друкарні Віленського братства стає "мандрівним друкарем". Друкує

свої книги в Угорцях (біля Самбора), потім на Волині – у Четвертні, Луцьку, Чорній.

Література: Ісаєвич Я. Д. Преемники первопечатника. – Москва, 1981. – С. 87; Колосова В. П. Иван Вишенский и Павел Домжив-Люткович // Федоровские чтения. 1979. – Москва, 1982. – С. 24-34; Ї ж. Новые данные к биографии Павла Домжив-Лютковича // Федоровские чтения. 1982. – Москва, 1987. – С. 115-122; Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 99-100.

Петро Кралюк

“Лямент дому княжат Острозьких...”

(Острог, кінець 1603 – початок 1604)

Назва за титулом: “Ляментъ / домоу княжатъ / Устрѡ^зкихъ на^д зешлы^м с того свѣта / асне усвецонымъ / кнжатемъ Алеѡ^зандромъ / Конъстантиновичомъ / кнжате^м устрѡскимъ / воеводою волынски^м”.

Формат: складається із 10 нумерованих аркушів. Рядків 18. Ілюстративне оформлення – титул у рамці із виливних прикрас, гравюра із зображенням хреста на Голгофі і знарядь катування – на зв. ост. арк.

Зміст: титул – арк. [1]; “Нѡ^кгды южъ не усвѣтитъ” – арк. [1] зв.; “Ѱ^н небожчика до жоны” – арк. [2-3]; “До товаришовъ” – арк. [3-4]; “Ѱ^н шца до сыновъ” – арк. [4-6]; “До слоугъ” – арк. [5 зв.-6]; “До вѣсхъ полсполите” – арк. [6-7]; “У томъ, по комъ то^т ламен^тъ” – арк. [7-8]; “Ксю^нже Іян^шъ до брата” – арк. [8-9]; герб князів Острозьких – арк. [9 зв.]; “Здавна в домоу моемъ кре^тъ” – арк. [10]; невелика гравюра “Хрест на Голгофі” – арк. [10] зв.

Твір написаний тогочасною українською книжною мовою. Надрукований у Дермані. На титулі стоїть дата 2 грудня 1603 року – день смерті князя *Олександра Костянтино-*